

Laudáció

LUKÁCS SÁNDOR SZÍNLMŰVÉSZRŐL

Vannak korszakos színészek. Lukács Sándor az. A Vígszínház történetének elmúlt 50 éve nem írható le Lukács Sándor művészi munkája, ma is gyarapodó életműve nélkül. Az Egressy Gábor, Ódry Árpád, Somlai Artúr, Gábor Miklós, Kálmán György, Mensáros László, Darvas Iván által reprezentált, úgynevezett intellektuális színészet folytatója ő. Mely nem nélkülözi a drámai szenvedélyt, költőiséget, humort, őszinte kitárulkozást, az érzékiséget, az önálló gondolkozást. Az általa megformált alakok - legyenek akár hősök, vagy antihősök - mindig jellegzetesen egyediek, felruházva olyan karakterjegyekkel, akik a megfigyelés és a színészi fantázia által életre keltett, összetéveszthetetlen emberek. Olyanok, akik velünk utaznak az 5-ös buszon, sorban állnak a pénztárnál, várakoznak az orvosi rendelőben, alázódnak a hivatalban, teniszeznek a salakon, örülnek egy jó pohár bornak, vagy izgulnak a Real Madrid-Barcelona meccsen. Lukács Sándor művészetének köszönhetően, a színpadon megelevenedő szerepek kilépnek a betűtengerből, és a drámában kijelölt sorsukkal, személyes életükkel, közülünk valóak lesznek, mégis egyediek. Legyenek akár uralkodók, arisztokraták, vagy kis- és nagypolgárok.

Így csodálkozhatunk rá Don Juanra, Theseusra és Oberonra, Posa Márkára, Orsinora, Luciferre, Vak Béla királyra, Claude Valléere-re, Caligula helytartójára, XIV. Lajos királyra, Alfierire, Bolingbroke-ra, Quentinre, Vojnyicevre, Val Xavierre, Dr. Flintre, Danforth bíróra, Napoleonra, Esterházy Miklóssra vagy Almádyra, a színészre. Persze folytathatnám a szerepek sorát. De, ha őszinték akarunk lenni, egy színész, a pályán való működése során, talán ha tucatszor kap olyan feladatot, amin keresztül megmutathatja a léptékét, képességeinek teljességét. Ez így van rendjén, hiszen az évadok sokszínű repertoárjai, a társulati létben a szerepek dinamikáját erősen befolyásolják, s a színész van amikor szolgál, és van úgy, hogy szárnyal, önfeledten repül.

Lukács Sándor szerepeinek sokaságát, alakításainak művészi minőségét, nemcsak a sokszínűség jellemzi, hanem a különböző színházi irányzatok, stílustörekvések gazdag jelenléte is. A Vígszínházban hűséggel eltöltött fél évszázad, az ő esetében nem jelentette és jelenti az egysíkú, megszokott színpadi munkát. Éppen ellenkezőleg, az egyszerre három játszóhelyen működő társulat minden évadban találkozhat azokkal a színházi életet meghatározó vendégrendezőkkel, kortárs írókkal, formaművészekkel, koreográfusokkal, zenészekkel, akik a színházi nyelv kutatásával, vagy épp e kutatási eredmények szintézisével, azok művészi megvalósításával foglalkoznak a közös munka során. Így Lukács Sándor művészetét az alkotói kíváncsiság, a folyamatos megújulás jellemzi. Úgyis fogalmazhatnám, hogy színészsége nap-mint-nap a kortárs művészi gondolkodás jelenvalóságának bizonyítéka. Életműve vallomástétel a modern egzisztenciális lét drámájáról, az erkölcsi törvények parancsát követő törekény ember társadalmi, történelmi kiszolgáltatottságáról, a lélek és szellem szabadságküzdelméről az erőszakkal szemben.

Lukács Sándor a magyar színházművészet ereje teljében levő, nagy formátumú színművésze. Műveltsége, művészetének tág horizontja, embersége, közösségi tudata, szellemi eleganciája a legnagyobbak közé emeli. Tisztelet és elismerés illeti őt. Hálás vagyok, hogy szólhattam róla.

HEGEDŰS D. GÉZA

Budapest, 2018. május 16.